

GAZETA NARODOWA R O B C A

Sine ira & studio, quorum causas procul habeo.

C. TACIT.

Z WARSZAWY W SOBOTĘ DNIA 18. LUTEGO ROKU 1792.

Seymik ziemi *Warszawskiej* na dniu prawem oznaczonym rozpoczął się, i jak nayprzykładniej elekcyje i prace swoje kontynuuje. — Nadeszły przez sztafety wiadomości donoszą: iż w Krakowie, Sochaczewie, Wiźnie, Kobryniu, Brześciu Litewskim, Grodnie, Nowogrodku, zgromadzeni na seymiki liczni obywatele, ustawę 3go maja uroczyście zaprzysięgli. W Czersku, przez *laudum* kazano posłom podziękować na seymie za ustawę 3. maja. W Łomży podobnie; bo już przed kilką tygodniami prawie cała ziemia zaprzysięgła była. W Piotrkowie wyznaczono delegacyą z podziękowaniem za ustawę 3go maja.

Uniwersał Kommissyi Skarbowey O. N. względem opłaty kwart z królewskich.

KOMMISSYA SKARBOWA OBOYGA NARODOW.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, do wiadomości podaje; iż Prawo seymu teraźniejszego pod tytułem: = *Zasady do urzządzenia na sprzedaż wieczygą Królewskich* = pod dniem 23. miesiąca grudnia roku przeszłego 1791. w akta grodzkie *Warszawskie* sposobem oblaty wniesione, jest następujące = (w tym mieyscu uniwersał kommissyi zawiera w sobie całe prawo wzwyż wzmiankowane: poczym, następujące są słowa uniwersału.) Zatem kommissya skarbowa oboyga narodow, w dopełnieniu rzeczzonego prawa obwieszcza wszystkich, za jakimikolwiek prawami posłesforow starostw i wszelkich królewskich, w jakichkolwiek nomenklaturach będących, tak w prowincjach koronnych, jako też w W. X. Lit: sytuowanych, z których dotąd kwarty do skarbu oboyga narodow opłacane były, iż zaczynając od nadchodzącej raty marcowey roku bieżącego 1792. aż do czasu, w którym sprzedaż królewskich ulukutecznioma zostanie, dwoma ratami półrocznemi, w miesiącach marcu i wrześniu opłacać, są w obowiązku, jako to: z dobr zadożywotniami przywilejami będących, trzy kwarty; z dobr za expektatywą trzymanych, pół-czwartey kwarty: a z dobr za prawami emfiteutycznymi posiadanych, cztery kwarty, a to podług lustracyi ostatniej.

Takowa opłata kwart w racie nadchodzącej marcowey w koronie w exakcyach skarbowych, dawniej przez kommissyą swoją, *respective* wojewodztw, ziem, i powiatow ustanowionych, do rąk exaktorow za kwitami drukowanemi; a w W. X. Lit: za kwitami podobnie drukowanemi w prześwietnych kommissyach cywilno-wojskowych (nim urządzenie względem odbierania podatkow nastąpi) wnoszona bydz ma niezawodnie; niepla-

cący w czasie wyżej oznaczonym, exekucyi wojskowej podpadać będą.

Ponieważ zaś takowy podatek z powiększenia przez prawo wyżej namienione liczby kwart, wynikły z powodu, iż do czasu tylko ukończenia nowych lustracyi opłacany będzie, jest protunkowy, a szelężne od złotego dla prześwietnych kommissyi cywilno-wojskowych należące, od trwałych i stałych podatkow jest oznaczone; Przeto kommissya oświadcza, iż possessorowie starostw i wszelkich królewskich, to jest: dożywotnicy, expektanci, i emfiteuci w takiej tylko wielości, szelężne w racie marcowey przy placeniu kwart złożą, w jakiej, w racie septembrowey roku przeszłego 1791. opłacili.

Który to uniwersał, ażeby niezawodney każdego doszedł wiadomości, onże do Prześ: kommissyi cywilno-wojskowych, w prowincjach koronnych, i W. X. Lit: będących, tudzież exakcyow skarbowych, dla publikowania onegoż po mieyscach zwykłych, kancelaryi swojej rozelać zleca. Działo się w *Warszawie* na sessyi dnia 8. Mca lutego roku pańskiego 1792.

Roch z Głogowy Kossowski

Podskarbi W. Kor. (L.S.)

Dnia 14. teraźniejszego miesiąca P. Descorches de St: croix minister pełnomocny Francuzki, oddał P. Chreptowiczowi ministrowi spraw zagranicznych notę, z wypisem dekretu zapadłego w zgromadzeniu narodowym francuzkim na dniu 14. stycznia roku bieżącego, (który znajduje się w gazecie pod Nro: X. w ciągu opisu sessyi zgromadzenia narod: francuzk:). Dekret ten, jednomyślnie w zgromadzeniu uchwalony, skwapliwie od króla sankcyonowany, powszechną od publiczności pochwałą przyjęty, z wyraźnego rozkazu króla Francuzkiego po dworach zagranicznych rozelać, oddany został J. K. Mci i rzpltey, jako dowód prawideł i sentymentow Ludwika XVI. względem konstytucyi od siebie przyjętej i zaprzysiężoney.

Z Wiednia dnia 28. Stycznia. Cesarz księstwo Tyrolskie od podatku stęplowego uwolnił. P. Baillet przyjęty był u księcia Kaunica, nie jak deputowany od stanów Brabantskich, lecz jak przejeżdżający cudzoziemiec. Zacięte opierania się stanów Brabantskich rządowi, do takiego przyzły stopnia, iż ciężko będzie łagodnymi sposobami spokoynosc przywrócić. Twierdzą tu, iż wpływ zagraniczny i niebezpieczne maxymy państw sąsiedzkich naywięcej do wzburzenia tego przyczyniają się. — Mowią, iż Moskwa żąda wsparcia dworu naszego ku poparciu systemu P. Breteuil ustanowienia we francyi dwóch Izb.

Z *Manheimu* dnia 27. *Stycznia*. Dziś rano około 110. osób iechało w łodzi z *freydenheim* do *wochenmarkt*; ra-
ptownie wezbrana woda na rzece, z taką siłą uderzyła
łódź tę o most, iż 40. osób utonęło, resztę zaś z naywię-
kszą trudnością wyratowano.

Z *Nad Renu* dnia 26. *Stycznia*. Xiążę *de Condé* przy-
jechał do *Koblentz* d. 22. — Starszy brat królewski je-
szcze jest chory; wyniesienia się z *francyi* trwają dotąd,
chłopi nawet kray opuszczają. — Niektóre pisma pu-
bliczne głoszą, iż król obojga *Sycylii* zgłosił się do
rzpltey *Weneckiej* o najęcie pewnej liczby wojennych
okrętów, które pod *Neapolitańską* flagą przeciw *francyi*
użytemi być mają.

Z *Londynu* d. 31. *Stycznia*. *Parlament Angielski*.

Dziś król o godzinie 3. z zwyczajną uroczysto-
ścią udał się do izby wyższej, i zagał nową sessyą par-
lamentu następująca mowa:

„Milordowie! Tyłkroć powtarzane dowody
„przywiązania waszego do mnie i do rodu mego, i dzi-
„śliwy powątpiwać mi nie każą, iż dzielcie ze mną
„ukontentowanie, które czuję z szczęśliwego małżeń-
„stwa xiążęcia *d'York*, z starszą córką dobrego brata i
„sprzymierzeńca mego króla *Pruskiego*. Przeświadczony
„jestem, iż zechcecie się przyłożyć do wyznacze-
„nia im przyzwoitego dochodu. Od czasu, w którym
„was ostatni raz w tym parlamencie widziałem, za-
„fzedł ostateczny traktat między cesarzem i *Portą Otto-*
„*mańską* za pośrednictwem moim, króla *Pruskiego* i sta-
„now ziednoczonych. Warunki, pod któremi spokoy
„ten zawarty, zdają się być naylepsze i nayprzy-
„zwoitsze do zapobieżenia wszelkim w przyszłych cza-
„sach nieporozumieniom. — Również przykładaliśmy
„się do utwierdzenia pokoju między *Moskwą* i *Portą*,
„i umowiliśmy się z tym pierwszym mocarstwem o
„przedugodne artykuły, które zaleciliśmy *Porcie*, ja-
„ko zasady powrócenia pokoju, te zaś przy dzisiej-
„szych okolicznościach zdają się być wielce do-
„godne, powszechnym *Europy* pożytkom. Mam na-
„dzieję, iż wkrótce czasie odbiorę wiadomość o zu-
„pełnie już podpisanym traktacie, zwłaszcza że oby-
„dwa mocarstwa zgodziły się już na przedugodne arty-
„kuły. — Wydałem rozkazy, aby kopie ostatecznego
„traktatu między cesarzem i portą, przełożone wam
„były, równie jako i papiery, które do objaśnienia
„warunków pokoju służą, i które celem były nego-
„cyacyi z dworem *Peterzburskim*. — Żałuję wielce, iż
„donieść wam jeszcze nie mogę o zakończeniu woj-
„ny w *Indyach*; atoli szczęście, odwaga i czynność
„woysk i officerów pod doskonałym wodztwem
„lorda *Cornwallis*, równie jak i ostatnie wiadomości z
„tamtych stron odebrane, każą nam się spodziewać,
„iż wojna ta z chwałą imienia *Brytańskiego* zakończy
„się. — Zapewnienia przyjaźne, które odbieram od
„obcych mocarstw, tudzież okoliczności w których się
„*Europa* znajduje, zdają się krajowi naszemu zapew-
„niać pokoy ciągły i trwały. Z tych przyczyn rozu-
„miam: iż zmniejszenie sił lądowych i morskich na-
„stąpić może. Nayusilniejszy staranie moje o dobro i
„pożytki poddanych moich, nie każą mi żadney opu-
„szczać okoliczności, gdzie uwolnić ich mogę od po-
„noszenia publicznych ciężarów.

„Mci panowie z izby niższej! Przekonany je-
„stem, iż nayszczelniej wzbudzę w was radość, kiedy

„wam doniosę, iż nadzwyczajne wydatki roku prze-
„szłego już są zaspokojone przez ostatnie pieniężne
„uchwały walze. — Kwitnący stan dochodów naszych,
„będzie niewątpliwie więcej jak dostarczający, dla zaspokojenia
„pienia pozostających potrzeb. Rozkazałem, aby wam
„przełożono, jak wiele wydatków na ten rok potrze-
„ba będzie. Podchlebiam sobie: iż określenie wydat-
„ków cywilnych, z pomnożeniem dochodów, postawią
„nas w stanie, iż opatrzymy departamenta krajo-
„we, będziemy mogli myśleć o planie uwolnienia kra-
„ju od niektórych podatków dzisiejszych, tudzież o
„zmniejszeniu długu narodowego; od czego pomyśl-
„ność i przyszła spokojność nasza zależą. Poruczam
„baczności waszej, abyście w tej mierze takie wzie-
„li środki, które z dzisiejszym stanem naszych docho-
„dów i z publicznym kredytem zgadzają się.

„Milordowie i szlachta! Powłzechna i wzrastająca
„oyczyzny naszej pomyślność wzbudzać będzie
„gorliwość waszą, do użycia każdego sposobu, przez
„który szczęśliwość publiczna bardziej jeszcze zatwier-
„dzoną być może. Też same powody kierować będą umy-
„ślaniami, pracą, i staraniem wszystkich klas poddanych mo-
„ich, naybardziej zaś pomnażać powinny przywią-
„zanie do konstytucyi państwa naszego, która przez
„długie doświadczenie uznana jest sprawiedliwie, jako
„połączająca w sobie nieoszacowane dobrodziejstwo wol-
„ności z dobrym porządkiem i spokojnością mieszkań-
„ców, i której to doskonałości winniśmy całe szczęście
„którego doznajemy.”

Gdy król wyszedł z izby, lord *Chesterfield* wniósł
adres podziękowania królowi. Toż famo *P. Forke* uczynił
w izbie niższej.

Ministerium odebrało wiadomość z *Indyi*, i w tu-
tejszych gazetach czytamy, iż lord *Cornwallis* przed d. 1.
grudnia nie będzie się mógł ruszyć z woyskiem swoim.
W regimentach jezdnych 300. koni zdechło, jazda ko-
sztuująca 700.000. funt: szter: podzielona jest między re-
gimenta piechoty, na pieniądzech schodzić zaczyna. W
miesiącu sierpiu *Tippo* wysłał do lorda *Cornwallis* jedne-
go *Fakil*, celem traktowania o pokoy, ale lord *Cornwallis*
odpowiedział, iż nie inaczej jak na piśmie traktować
pragnie.

Ciekawi tu bardzo jesteśmy, jakie to są podatki
które *P. Pitt* zmniejszać zamysła, i dziwno wielce jakim
sposobem koszt na uzbrajanie się przeciwko *Moskwie* za-
stoupione będą, bez nałożenia nowych podatków. Op-
pozycja bardzo się troszczy, iż nie będzie miała przy-
czyny powstawać na *P. Pitta* i skargami swemi nienawi-
stnym go czynić ludowi. — Zmniejszenie kosztów w mor-
skim departamencie, ściągają się do okrętów straż odpra-
wujących, których 7. tylko być ma, to jest: 3. w *Portsmouth*,
3. w *Plymouth*, i 1. w *Chatham*. Regimenta regula-
rne mają być powrócone do stanu, w którym były
r. 1787. przez co do 7. regimentów zmniejszy się.

Tutejsza ministerialna gazeta z największym
zapewnieniem donosi, o rozmowie między królem i *P. Pittem*,
w której król powiedział: iż oziębłość, która
dotąd trwała z xiążciem *de Galles*, już się skończyła, i
że życzy sobie, aby długi królewscy były zapłacone. Minister
odpowiedział: wiejsze *W. K. Most*, iż długi te wynoszą do
milliona funtów szterl: — A choćby i tak było odpowiedział mo-
narcha. Gdy *P. Pitt* przekładał dalej: iż w terażniejszych
okolicznościach, podobny wniosek byłby nie przy-

zwoity, król rzekł: ja sam wysłę w tę miarę deputacyę do izb obydwóch. P. Pitt nisko ukloniwszy się, rzekł: marz W. K. Mości prawo czynił, co mu się podoba. — W tejże minuty gazecie zwanej *the Oracle*, donoszą: iż P. Pitt ma w ręku swoich plan zapłacenia jednym razem całego długu narodowego. Mowią, iż plan ten posłał Panu Fox z zapytaniem: *chceszże się Wpan i temu jeszcze sprzeciwiać?* P. Fox odpowiedział: *sąsady, na których projekt ten wspiera się, wielce uciekają, i zaręczam Wpania jak najszybciej z strony mojej popieranie onogo, w niektórych tylko uboższych okolicznościach, jestem innego rozumienia.* Publiczność tutajśza wielce jest ciekawą widzieć tę tak cudowną plantę.

P. Talleyrand Perigord exbiskup d'Autun przybył tu z niektórymi francuzkimi panami i inia już kilka konferencyj z P. Pitt, i sekretarzem stanu lordem Grenville. Mowią, iż ma zlecenie od Z. N. i króla, zawrzeć traktat handlowy, i pokój wieczny z Anglią. Życzeć należy: aby starania jego szczęśliwy odebrały skutek, a to i dla dobra dwóch państw, i dla spokojności całej Europy.

Parlament Irlandzki na d. 19. tego miesiąca pierwszy raz po swoim odroczeniu zgromadził się. Porozumienia między umysłami wzmagają tam zdają się. Członki towarzystwa w Dublinie zebranego, obowiązali się przysięgą, aby naród Irlandzki w parlamencie swoim dostatecznie był reprezentowany, i aby wzajemna miłość i uczciwość przywilejów wprowadzone były, bez względu, jakiego kto jest wyznania. — W Londynie odkryto złoczyńców, którzy za 25,000. funt: szter: szafizowali alygnatów francuzkich. Mowią: iż lord Macartney wysłany ma być w wielkim poselstwie do Chin. Kompania wschodnia indyjska wyznaczyć ma na 20,000. funt: szter: na podróż. Taż kompania wysłała 400,000. funt: szter: w gotowiznę do Madras na popieranie wojennych obrotów lorda Cornwallis.

Z Sztokholmu dnia 27. Stycznia. Dnia 22. król z następcą tronu, odprawił przy pochodniach uroczysty wjazd do Gessle. D. 23. wielki woźny, ogłosił seym. Król barona Ruuth naznaczył marszałkiem seymowym, prokanciera doktora Troil oratorem stanu duchownego. Obydwa zaprzysięgli sławny akt bezpieczeństwa. Vicegubernator Adlemann wyznaczony jest sekretarzem stanu chłopkiego. Król codziennie trzyma stoły otwarte.

Z Brukseli d. 31. Stycznia. Więzienia w Hallthore napelnione są rekoftanami. W Brukseli odkryto spisek, którego celem było na dniu 22. lutego wyrzucić wszystkich officerów, opanować rząd, jenerałnego gubernatora i jenerała Bender przytrzymać. Na krwawey sprzyśiężonych liście znajdowała się arcy-księżna Christina, 164. familii szlacheckich, i wszyscy w Austryackich Niderlandach znajdujący się francuzcy emigranci.

Z Wiednia dnia 30. Stycznia. Podróż posła Turckiego spieszy się niż się spodziewano. Na dniu 25. tego miesiąca o godzinie 2. po południu stanął w Pescie. Prowadzi on w dworze swoim 110. poczwornokonných wozów, procz tego bierze 90. niesiodlanych koni, i 42. chłopów, którzy prowadzą 42. powodne konie poselskie. Eskorta jego składa się z 1. rotmistrza, 1. porucznika, 1. wachmistrza, 2. kaprali, i 50. żołnierzy. Dostarczają dla dworu jego codziennie 10. prezburskich miar jęczmienia, 8. sążni drew, 8. miar węgla, 295. porcyi zwyczajnego chleba, 5. porcyi chleba białego dla samego posła, 7. baranów, 12. kurcząt, 100. jaj,

30. funtów syra, i wielkie mnostwo rozmaitey jarzyny.

Z Pragi dnia 2. Lutego. Wojsko nasze z niecierpliwością oczekuje momentu wymaszerowania, niektóre bataliony, i część artylleryi już wyszły. Gdy niektóre kompanie grenadyerów czeskich, odebrały wiadomość, iż wojsko poydzie ku granicom francuzkim, jakoż ich korpusi zostanie się; officerowie, unter-officerowie i nawet gemejni wysłali deputacyę do grenadyera swego i jenerała-majora księcia d'Auersberg, prosiąc, aby memoryał ich przesał cesarzowi, w którym chęć swoją oświadczają, aby im pozwolił ciągnąć przeciw nieprzyjaciółom swoim i całej rzeszy Niemieckiej, a to tym bardziey, iż w ostatniej wojnie Turckiej, gdy inne korpusy z chwałą potykały się z nieprzyjacielem, oni bezczynnie na dzieła ich patrzeć musieli.

Z Paryża dnia 30. Stycznia. Zgromadzenie Narodowe Prawodawcze.

Na sessyi d. 26. Muncypalność de Navarreins donosi: że wszyscy officerowie regimentu siódmeo, konfistulującego w tym mieście, uciekli. Xięża, oboje parlamentowe i szlachta wyiechali do Hiszpanii; mietzkanci w okolicznych departamentach, niczego się nie lekają dla konstytucyi, ale proszą o pomoc potrzebną do odparcia. Wszytkiego spodziewają się po gonliwości, i bacznosci nowego ministra wojennego. — P. Broussouet czyta listę dekrétów sankcyonowanych. Król położył *veto* swoje na dekret uchwalony, aby wozni w trybunałach kryminalnych, byli nominowani przez prezydenta trybunału. — Mowca deputacyi wyznaczony do przeniesienia królowi dekretu uchwalonego względem cesarza, składa relacyę o swoim poselstwie. Król odpowiedział, iż dekret Z. N. bardzo pilnie rozważać będzie. Jeden członek deputacyi ukarzał się; że cała deputacya nie mogła wnieść do pokoju króla, w którym ją przyjmował, i że obiedwie części drzwi nie były otwierane. — P. Herault czyta bardzo piękny raport o sposobie naywłaściwszym przyspieszenia prac Z. N. o ustanowieniu porządku i rozkładu na miejsce tego mnostwa rozlicznych wniosków, które się z sobą sprzeciwiają, walczą i niszczą nawzajem, oddalając częstokroć skutek deliberacyi. Żąda ustanowienia deputacyi centralney, do której iedynie należeć ma, urządzenie postępowania, i materyi w pracach Z. N. — Decyzyą do trzech dni odłożono.

Na sessyi dnia 27. marszałek de Rochembeau w liście pisany do Z. N. prosi, ażeby pozwoliło PP. Dumas Grublier-Opter, i Daveroux służyć pod kommandą jego w wojsku pułkowym, a to dla pomocy jemu w urządzeniu niezmierney liczby szczegółów, którym sam wydolać nie może. Pana Dumas wychowawcem swoim nazywa, którego zdadność i przymioty wkrótce do naywyższych stopniów wojskowych wyniosą. Po niektórych sporach odesłano tę prośbę do deputacyi wojskowej. — Projekt względem pomnożenia officerów jeneralnych, podany przez P. la Croix we 3. artykułach, przyjęto.

Na sessyi d. 28. doniesiono: iż w kilku innych miastach lekano się także rozruchow z przyczyny drogości cukru. — Ministrowie wchodzą do Z. N. Strażnik pieczęci oddaje prezydentowi list króla. Sekretarz czyta go, w następującej treści:

„Z Paryża d. 28. Stycznia 1792. Mości panowie! „roztrząsałem wezwanie Wpanów, w formie dekretu

„ ułożone, któryście mi d. 25. teraźniejszy miesiąc
 „ podali; wiecie Wpanowie, że na mocy konstytucyi, do
 „ mnie tylko samego należy utrzymywać zewnątrz
 „ sfunkcji polityczne, prowadzić negocjacje; ciało zaś
 „ prawodawcze nie może rozważyć swoich czynów nad
 „ wojną, tylko za uczynioną przezemnie wyraźną i
 „ konieczną propozycją. Wprawdzie możecie Wpano-
 „ wie żądać odemnie, abym wziął w rozważenie wszy-
 „ stko to, co tylko ściągać się może do bezpieczeństwa
 „ i godności narodu; ale formalność, którejście użyli,
 „ podległa jest bardzo ważnym zastrzeżeniom. Nie
 „ jest dziś czas, ażebym je tu wyślawił; ważność okoli-
 „ czności wymaga, abym bardziej zatrudniał się utrzy-
 „ mywaniem jedności w zdaniach naszych niżeli roztrą-
 „ caniem ustawicznym praw moich. Winienem więc do-
 „ nieść Wpanom, że już od 2. tygodni żądałem od ce-
 „ sarza dokładnej odpowiedzi względem przedniejszych
 „ artykułów, które są celem wezwania waszego. Za-
 „ chowałem z nim wszelkie względy, które nawzajem
 „ sobie winne są mocarstwa. Jeżeli będziemy mieć woj-
 „ nę, nie mieymy sobie do wyrzucenia, iż ją sami wszczę-
 „ liśmy. Taka pewność, może nam dopomóc do wy-
 „ trzymania wszystkich nieuchronnych nieszczęść, któ-
 „ re wojna za sobą pociąga. Znam, jak chlubno jest dla
 „ mnie, mówić imieniem narodu, który tak wielkie męż-
 „ two okazuje, i będę umiał uczynić szanownym ten
 „ nieprzelamany sposób mocy. Mogęż w czym pewnie-
 „ fzy dowód okazać przywiązania mego dla konstitu-
 „ cyi, jak w przedsięwzięciu równie tyle pilności w ne-
 „ gocyacjach dążących do pokoju, ile pośpiechu w przy-
 „ gotowaniach wojennych, które jeżeli potrzeba będzie
 „ w przeciągu 6. tygodni wyprawę otworzyć mogą.
 „ Największa nieufność nie może w tym postępowaniu
 „ znaleźć, jak tylko pogodzenie wszystkich moich obo-
 „ wiązków. Przypominam zgromadzeniu, iż ludzkość
 „ nie dopuszcza mieszania żadnego poruszenia zapłać w
 „ uchwaleniu wojny; jej stanowienie powinno być
 „ czynem najgruntowniej rozważanym, bo jest to je-
 „ dno, co imieniem oyczyzny ogłosić, że jej interes wy-
 „ maga po niej, aby znaczną liczbę dzieci swoich na
 „ ofiarę oddała. Będę jednak nieustannie czuwał na ho-
 „ nor i bezpieczeństwo narodu, i starać się będę z całej
 „ siły jak najprędzej zbliżyć ten moment, w którym
 „ oznajmię zgromadzeniu, czy może być pewnym po-
 „ koju, czy też trzeba mu przystąpić do wojny.” Pod-
 „ pisał LUDWIK. niżej DUPONT.

Minister wojenny prezentuje officerów z 3. kor-
 pusów gwardyi królewskich, świeżo organizowanych.
 Ci składają przysięgę na konstytucję. — P. Vaublanc
 imieniem deputacyi prawodawczej i wojskowej, czy-
 ni raport względem nadgrody i ozdób wojennych dla
 tych, którzy dzielnie i szczęśliwie obronili oyczyznę.
 Wiaźdy tryumfalne, takie jak u Rzymian, lecz nie tak,
 jak u nich, krwią ięńców za wozem prowadzonych
 kalane; obrazy, na których sztuka wyślawi ich czy-
 ny i które w Panteonie wiecznie złożone będą. Te są
 sposoby nadgrody, które deputacje podają. Raport P.
 Vaublanc drukować i rozdać kazano. — P. Fauchet wnosi
 nowe skargi na rząd Hiszpański przesładujący, zatrzy-
 mujący, i wypędzający francuzów z hiszpanii, a który
 świeżo 12 francuzów w nocy powiesić kazał. Odesłano
 do deputacyi dyplomatycznej.

Na sesyi d. 29. Deputacya od wydziału pary-
 skiego de la croix rouge donosi: iż obywatele tegoż wy-

działu uchwalili, nie używać cukru i kawy, i we-
 zwali inne 47. wydziały paryskie, ażeby toż samo uczy-
 nili; przez co hurtownicy, i kupcy tych towarów,
 w zamiarach swoich upadną. Chwalono ten zapłać go-
 dny wolnych ludzi, ale którego wykonanie jest nie-
 podobne.

Mimo wszelkie pogłoski rzucone przez nieprzy-
 iaciół dobra powstęchnego, mimo w rozmaitych pismach
 publicznych powtarzane doniesienia, iż lud tutejszy
 już kilka magazynów cukru i kawy złupił, podpalił,
 wyprzedał, i jeszcze rozmaitym innym grozi; pewną
 atoli jest rzeczą, i przez dochodzenie municypalności
 iako dowiedziono, iż dotąd żadnego magazynu zrabo-
 wanego, ani nawet naruszonego nie było, jedynie tyl-
 ko w domu P. Boscarey kilka sżyb w oknach wytłuczono.
 Ze iednak ci, których iestestwo zasada się na rozru-
 chach i na zaburzeniu powstęchnym, szukają wszelkich
 sposobów do poduszczenia poplestwa, o tym wątpić nie
 można. Municypalność i departament użyli wszelkie-
 go starania dla odparcia takowych zamysłów. Więcej
 zrobili, przypomnieli odważnie ludowi jego obowiąz-
 ki i jego rzetelne dobro, pierwszy w proklamacyi, drugi
 w instrukcyi świeżo wydanej. Wszakże rozefzły się
 trwożliwe po Paryżu wieści, gorliwość uniosła nie-
 które osoby do uwierzenia im, i do rozśiewania, iż
 czynią się przygotowania do wyjazdu króla. Z iednej
 strony kładziono potwarz na monarchę oskarżając go
 o zdradę, kiedy z drugiej wystawiano lud iako gwał-
 cącego własności. Tak uwłaczające zarzuty były do-
 brze znaiome królowi, chciał sam osobiście dowiedzieć
 się od urzędników municypalnych, jeżeli lud daie im
 wiarę, a razem starał się rozpoznać dokładnie stan
 rzeczy, i kazał sobie uczynić raport o teraźniejszym
 położeniu stolicy. — P. Pethion maire i P. Desmouffiaux,
 który aż do zupełnego zakończenia nowych elekcyi
 odbywa funkcyę prokuratora gminu, udali się w tym ce-
 lu do króla na d. 25. stycznia o godzinie 9. w wieczor,
 za wezwaniem królewskim. Donieśli królowi o wszy-
 stkich staraniach municypalności, o gorliwości i prze-
 zorności gwardyi narodowej, o pilności którą urzędni-
 cy publiczni czynili dla wstrzymania rozruchów. Nie
 zataili przed nim i tego, iż niechętnie osoby usiłują
 wzniecić wzburzenie, zmyślając nieukontentowanie z
 przyczyny drogości chleba i zboża. — Czy jeszcze też
 gadają zawsze o tym, że mię chcą uwieść? pytał się
 król z uśmiechem. — N. Panie! jest rzeczą aż nadto pra-
 wdziwą, że nieprzyjaciele W. K. Mci i narodu z ukon-
 tentowaniemby widzieli, gdybyś W. K. Moć dał się zastra-
 fzyć przez zamieszkania, którychby oni sprawcami byli. —
 MPanowie! Paryż iestże dostatecznie opatrzone w rze-
 czy należące do żywienia ludu i innych jego potrzeb? —
 Żywności są obfite, zapas wystarczy na potrzeby całego
 roku. — Z ukontentowaniem slyszalem waszą proklama-
 cyą. — N. P. rzekł P. Desmouffiaux: oto 2. iey exemplarze,
 racie W. K. Mość przyjąć. Król mile ie odebrał mówiąc:
 proszę Wpanów żebyście mi często wiadomość dawali o
 stanie paryża, przyjmę Wpanów chętnie każdego dnia,
 którego do mnie przyjdziecie między 1. i 2. godziną. —
 Król był otoczony ministrami. Wielkie okazał ukonten-
 towanie z tak dobrego raportu, a wszystkie jego słowa
 oznaczały prawdziwą miłość ludu, porządku i po-
 koju.

SUPPLEMENT

D O

GAZETY NARODOWEY I OBCEY.

z WARSZAWY DNIA 18. LUTEGO ROKU 1792.

Reszta sądu trybunalskiego koron: prawo dnia 19. Stycznia roku 1792. uchwalone.

9no. Sessye sądowe będą tylko raz na dzień od godziny osmej ranney, do drugiej z południa.

10mo. Dnie wolne od sessyi będą: 1. Niedziele i święta. 2. Od dnia 24. grudnia, do dnia 2. stycznia. 3. Od soboty przedzapustney do czwartku pierwszego w poście. 4. Od środy wielkiego tygodnia do pierwszej środy po wielkiej nocy. 5. Dzień trzeci maja.

11mo. W inne zaś dnie każdy sędzia punktualnie na sessye sądowe o godzinie prawem wyższym oznaczoney schodzić się, i na niey aż do skończenia siedzieć obowiązany będzie.

12mo. Deputaci świeccy brać będą pensyi ze skarbu rzpltey po dzieśięć tysięcy zł: Pol: które im nie *anticipative*, ale *decursive* wypłacane będą.

13tio. Deputat spóźniający się godziną na sessyę, utraci z pensyi dziewięć zł: Pol: spóźniający się dwoma godzinami, utraci 18. zł: trzema godzinami utraci 27. zł: czterema godzinami, utraci 36. zł: a gdyby na caley sessyi nie był, utraci 72. zł: a za opuszczenie drugiej sessyi utraci 252. zł: za opuszczenie trzech sessyi utraci 504. zł: i tak daley postępując utracić będzie, a gdyby cały tydzień na sessyi nie był, od funkcyi odłączony zostanie.

14to. Żadna przyczyna uwalniać nie może deputata od zasiadania na sessyi, prócz choroby, dla której, jeżeliby komplet do sądu być nie mógł; choroba, że była prawdziwą, i że dla niey żadnym sposobem nie mógł być deputat na sessyi iedney lub więcej, przysięgą potwierdzona nieodpuszczenie być powinna, a w takim iedynie przypadku, pensyi deputat za nie przytomność swoią na sessyi nie utraci.

15to. Deputat pod jakimkolwiek pozorem, prócz prawdziwey choroby o ktorey wyżej, zrywający komplet, samym uczynkiem odpada od funkcyi, i traci prerogatywę czynnego obywatela na lat trzy. Duchowny równie zrywający komplet przez lat trzy w kapitule zasiadać nie będzie, i dochód z niey na siebie przypadający przez trzy lata tracić będzie.

16to. Deputat komplet składający niemoże być z miejsca ruszany, czyli od sądu sprawy iakowey wyłączany, tylko w przypadkach 1. W swoiey własney sprawie, będąc stroną czyniącą. 2. Będąc od drugiej strony pociągniętą, lub do sprawy iakozkolwiek należącą. 3. W Sprawach rodziców, braci rodzonych, i dzieci.

17mo. Każdy Deputat w czasie funkcyi swoiey najmniej przez trzy kwartały zasiadać powinien, dla czego żaden z deputatów niebędzie mógł oddalać się od Trybunału, tylko za pozwoleniem izby; a izba niemoże dać na dłuższy czas deputatowi pozwolenia, iak na dwa miesiące.

18uo. Każda sprawa cywilna bądź prawna bądź uczynkowa, do sądu trybunalskiego przychodząca, iednomyślnością, lub większością zdań decydowaną być ma; deputat sentencyonarz trzymający natychmiast sentencyę bądź z iednomyślności, bądź z większości głosów wypadła, wpisze; a deputaci drudzy wraz z nim onę podpisać. Sentencya takowa w protokół wpisana, za przywołaniem z ustępu stron ogłoszoną być ma.

19no. Jeżeliby sentencya w sprawie iakowey, bądź z iednomyślności, bądź z trzech części wotów przeciwko czwartej zapadła: dekret podług niey uformowany, byle oczewisty, będzie ostateczny, i niewzruszony. W sprawach zaś takich, w którychby prosta tylko większość, lub równość zdań zapadła, i strona na takowey decyzji nieprzezwalała, sąd ma sobie następującym sposobem postąpić: postawione będą na stole w obydwóch izbach wazony, prezydujący wrzuci w też wazony tyle kulków, ile będzie w izbach pod owczas przytomnych deputatów, z tą tylko różnicą, iż w izbie tey, w ktorey sprawa sądzoną była, pięć tylko będzie kulków czerwonego koloru, w izbie zaś drugiej sześć kulków tegoż koloru, być powinno. Deputaci tak duchowni porządkiem starzeństwa kapituł, iako i świeccy porządkiem pierwszeństwa wojewodztw, wyciągać będą z wazonów kalkuły, a którzy wyciągną kalkuły czerwonego koloru, ci do rozsądzania sprawy, w ktorey, albo iednomyślności, albo większości zdań trzech części przeciwko czwartej niebyło, należeć będą. Deputaci tym sposobem do rozsądzania powtornego sprawy wybrani, zeyść się natychmiast do iedney izby powinni, i przeczytawszy indukty i repliki, ktore odtąd już niesłowne, ale na piśmie podawane będą, przejrzawszy dokumenta, lub inkwizycye, przystąpią do ferowania sentencyi, a czyliby ta iednomyślnością, lub większością głosów zapadła, dekret podług niey uformowany będzie niewzruszony.

20mo. Żaden deputat, ani podczas sprawy zaczętej, ani w czasie ustępu, dopoki decyzya sprawy zupełna nienastąpi, wychodzić z izby sądowej niema.

21mo. Każdy sąd trybunalski obowiązany będzie dawać rapporta co kwartał do Straży. 1. Ktorzy depu-

taci w przyściu na sefście spoźniali się, lub wcale na nich nie byli. Zdo. wiele spraw iest odłożonych. 3tio. wiele iest do rozfądzenia pozostaie. Dla czego sporządzony będzie protokół, w którym nic innego pifano nie będzie, iak tylko: deputaci NN. zešli się na sefście dnia NN. o godzinie N. fądziła się sprawa NN. z NN. i NN. z NN. protokół ten, codziennie przez deputatow i pifarza podpisany będzie, i nikomu do przejrzenia broniony być nie ma.

ARTYKUŁ VIII.

Rota Przysięgi Deputata.

„Ja N. przyśięgam panu Bogu wszechmogącemu w Troycy świętej Jedynemu, na to; iż wybrany na Deputata, wedle Boga i wedle praw prowincyom koronnym flujących, według żaloby i odporu stron, a nie według wiadomości moiej, nie przykładać ani uymuiąc, sprawiedliwie i sumiennie fądzić będę, bez względu na bogatego i ubogiego, na przyjaciela, krewnego, i na nieprzyjaciela na krajowego czy na cudzoziemca, nie powoduiąc się ani przyiaźnią, ani nienawiścią, ani boiaźnią, ani ponętą iakich bądź darow, nie wymagając ani spodziewając się żadney nagrody, nie radząc stronie, ani się lękając pogrozek, nie uwodząc się instancją uftną, ani listowną, owfzem wszelkie listy instancyonalne, ułaski składać obowiązuię się. Zgoła samego Boga, prawo krajowe, i przepisy jego przed oczyma mając, podług sumnienia zdanie moje w każdej sprawie dawać będę, żadney też nieopuszczę fądowej sefście, oprócz jedney obłożney choroby, i kiedy w myśli prawa dla nagley a nie zmyśloney potrzeby, wolność oddalenia się na czas otrzymam; w przypaść mogącey na mnie z losu kolei tak prezydencyi, jako też cenzoryi, ściśle opisy tego urzędowania dopełnić, ajako sprawiedliwie przyśięgam, tak mi panie Boże dopomóż, i niewinna fyną jego męka.

Rota przysięgi Pifarza fądowego.

„Ja N. przyśięgam Panu Bogu Wfzechmogącemu w Troycy s. Jedynemu, iako obowiązkow urzędu mego prawem opifanych ściśle dopełniać będę, przytomność deputatow na sefście konnotować wiernie będę, i wszystkie stron spory, wniesienia i dowody pilnie zważać, w nich podług prawa pifanego i dowodow w fądzie złożonych doradzać, wszystkie rezolucye fądowe, tak iak z iedno-myślności lub większości zdań wypadną, w protokół wciągać, wpisy podług prawa przyjmować będę, sekretu izby nie wydam, żadney stronie prawuiącey się rady dawać nie będę, zgoła w całym urzędowaniu moim samego Boga przed oczyma mając, prawo i przepisy za prawidło mieć będę, tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna fyną jego męka.”

(Reszta potym.)

Wypis listu pisanego do kantoru Gazety Narodowej z Bracławia dnia 7. Lutego.

Gdy dopełnionej uroczystości przez miasto Bracław przyśięgi na konfitytucyą 3. maja ogłoszono dotąd w żadney gazecie nie było; z tey przyczyny przyłączam obchod tey uroczystości w następującym spofobie: = P. Ostrowski podkomorzy Bracławski, mąż cnotą i obywatelstwem znakomity, a konfitytucyi i czynow seymu terazniejszego wielbiciel, wyprawił dwie gale. Pierwszą z ukontentowania woyska obozującego pod Bracławiem w miesiacu październiku, na której znajdował się JP. Ogiński hetman W. Lit., xże Jozef Poniatowski komendant obozu, Generalowie, sztabs i ober officerowie, li-

czne grono urzędnikow i obywatelow. Drugą galę w oktawę rocznicy koronacyi J. K. Mci, dnia 2. grudnia zeszłego roku, przez trzy dni trwającą, przy widokach wspaniałych i miłych, fejerwerkach, illuminacyi portretu J. K. Mci z stołownemi ozdobami i napisami, między którymi znajdował się ten napis: = *Vivat król, flany, i z mężtwem prawo.* — *Xże komendant z woyskiem i flawą.* Przy każdym obiedzie i kolacyi, spełniano zdrowie J. K. Mci, stanow seymuiących, familii krolewskiej &c. uwielbiano dzieła seymu trwającego, szczegolniey dnia 3. maja, przy rżęfitym ogniu z armat i ręczney broni. Dnia 4. grudnia, magistrat z urzędnikami fądowemi, i całym ludem miasta Bracławia, i przedmieściow w liczbie przeszło sześciuset osob zgromadzonym, w kościele farnym przed P. Bogdanem Ostrowskim Podkom: Bracławskim wykonał przyśięgę na wierność J. K. Mci i rzpltey, na obronę konfitytucyi 3go maja &c. — Wykonanie przysięgi poprzedzała wotywa śpiewana przez x. Ancypę dziek: Gran: kom: cyw: woysk: Ptow Bracław: i Nadbohskiego; Nauka do ludu przez x. Supronowicza Parocha cerkwi przedmieyskiej Bracławskiej, dowodząca, jakie są powinności ludu dla monarchy i prawa. Naostatek mowa o dobroci prawa i jego zbawiennych zamiarach, miana przez P. Ostrowskiego Podkom: Bracławsk: Po nabożeństwie, obywatele ziemiańscy i mieyscy na wspaniały obiad udali się do P. Podkom: Bracławskiego; a lud uczestowany na dziedzińcu pałacu, wpatrując się w wystawiony portret J. K. Mci, wydawał radosne okrzyki: *Żyji królu naydłuższe lata, posiaday tron od nieba na uszczęśliwienie i flawę narodu Polskiego tobie przeznaczony, masz z millionow serc wiernych twierdzę silną, i żadnym nienawistnym zgrzytaniem niedobyłą; masz pierś do szysku i ręce do oręża za ciebie, za dobro oyczyzny, za prawa krajowe, za konfitytucyą 3go maja do obrony gotowe &c.* — Trwał festyn do późna w noc. J. PIORECKI P. B.

DONIESIENIA z WARSZAWY.

DNIA 18. LUTEGO 1792. ROKU.

Pewna osoba życzyłaby sobie utrzymywać pensyą dla dzieci obojey płci na prowincyi do językow Francuzkiego i Niemieckiego: ktoby więc żądał takowey osoby, nadgłosić się ma do P. Dufour drukarza J. K. Mci w rynku M. S. W.

W księgarni Wiedeńskiej u P. Christianiego na ulicy Senatorskiej, w kamienicy starościny Olbromskiej, Nro 460. naprzeciwko pałacu prymasowskiego znajduią się świce woskowe białe iarzące, fabryki Jarosławskiej w iak nayprzedniejszy gatunku, których funt sztuk 4. 5. 6. i 7. w sobie zawiera.

Kommissya Policyi O. N. znaiąc iak wielce społeczeństwo interesować powinna znajomość tych osob, które litością nad cierpiącemi niedostatek, dla kalektwa lub starości tknięte, chętnie swoim wygodom uymę czynią dla udzielenia tym prawdziwie nędznym; chciała kazać wydrukować nazwiska wszystkich tych, którzy do czałowej składki na utrzymywanie żebrakow i kalekow z ulic zabranych pifali się. Lecz, że niektórzy ztey liczby przyiacioł ludzkości wypraszali się od tego wymienienia; przeto kommissya Policyi O. N. publiczności tylko do wiadomości podae summy, iakie z tych ofiar czałowych weszły i wchodzić mają. — Weszło z ofiar rocznych złt: 1,732. ofiary półroczne wynoszą złt: 398. ofiary kwartalne złotych 297. ofiary miesięczne złotych 2,298. gr: 15. a że dla niewiadomości mieysca, gdzie takowe ofiary mają być przyjmowane, załęgłości okazują się; przeto kommissya Policyi O. N. uprasza, ażeby takowe składki, oddane lub odesłane były, do Ur: Tolkmity, kassiera kommissyi, mieszkającego na Długiey ulicy, w domie JW. Chreptowicza Podkanclerzego W. X. Litt: pod Nrem 542.